HANDELSKRONIEK.

DE WAARDE VERMEERDERING DER LOKALE FONDSEN. -- DE STIJGING DER
CACAOPRIJZEN. — COPRA.

De waarde vermeerdering der lokale fondsen. Prolongatiegeld ter beurze 7 à $7\frac{1}{2}$ pCt. Zoo eindigde het jaar 1906, dat voor den effectenhandel en voor de bankiers gunstig genoemd mag worden en zeker ook gunstig voor het gros der effectenbezitters al betalen zij als geldnemers nog ruim 1 pCt. boven dezen koers, dus circa $8\frac{1}{2}$ pCt.! De waardeverandering der effecten, die een internationale markt hebben, na te gaan schijnt ons een onbegonnen werk. Van de meeste dier waarden weten de outsiders toch bij benadering niet hoe groot het Nederlandsch bezit is. Wel weet men, dat hier een menigte laag genoteerde Amerikaansche aandeelen in omloop zijn. Maar hoeveel van de gewone aandeelen Rock Island, Gulf, Missouri in Nederlandsch bezit zijn is moeielijk te zeggen. Wel heeft men na de jongste débacle vernomen, dat van het papier van het zuiverste „water“, van de Cons. Railway Light en Refrig. Co. successievelijk 10 millioen dollars tot koersen van 6 à 7 pCt. zijn binnengeloodst, die vóór eenige maanden op 2 à 3 pCt. zijn gevallen — een boekverlies van circa 1 millioen voor het Nederlandsche publiek beteekenende. Ook meent men — aan de nummers der Ned. certificaten — te weten, dat het Nederlandsche bezit van gew. aand. United States Steel ruim 44 millioen dollars dus nominaal 110 millioen gulden groot is. Het effectief daarin vastgelegd Nederlandsch kapitaal is dus op de tegenwoordige koersen ruim 50 millioen gulden. Deze aandeelen noteerden einde Dec. 1905 $41\frac{1}{2}$ pCt. en einde Dec. 1906 49 pCt. Op deze soort alléén zou dus een boekwinst van circa 8 millioen gulden gemaakt zijn en wanneer men nagaat, dat voor eenige jaren deze aandeelen circa 9 pCt. noteerden en ook toen het Nederlandsch bezit zeer groot

was, dan kan men zich een denkbeeld vormen van de gemaakte boekwinsten of van de teruggewonnen verliezen.

Met meer zekerheid kan men echter over de lokale waarden oordeelen en hier is de prijsverhooging zeker niet minder sensationeel. Wat de Sumatra tabakswaarden betreft zoo is de noteering sinds midden 1905 dus in $1\frac{1}{2}$ jaar van de te Amsterdam verhandelde tabaksfondsen met circa 45 millioen gulden gestegen.

De petroleum aandeelen doen hiervoor niet onder. In ruim een jaar tijds zijn alléén de courante soorten als Koninklijke, Enim, Perlak etc. eveneens 45 millioen gulden in waarde toegenomen.

En neemt men wat mijnwaarden betreft, uitsluitend de Redjong Lebong dan ziet men, dat de beursnoteering van het kapitaal van $2\frac{1}{2}$ millioen gulden in ruim een jaar tijds van 470 pCt. op 1070 pCt. is gestegen; dus, dat de waarde der bezitting op 15 millioen hooger wordt geschat dan een jaar geleden.

Tabak, petroleum en goudmijnen stegen dus samen voor een waarde van 100 millioen gulden. Nu meene men niet, dat deze som uitsluitend Nederland of Nederlandsch-Indië is ten goede gekomen. Speciaal van de Redjang Lebong is het bekend, dat Duitschland en ook Engeland aanzienlijke houders zijn. De duitsche leveranciers van installaties etc. kwamen n.l. uit den aard der zaak op de hoogte van de „possibilities” dezer mijn en de Engelschen hebben zich al lang voor deze mijn geïnteresseerd en ook getracht deze in handen te krijgen.

Wat de Koninklijke Petroleum aangaat, met haar gewone aandeelenkapitaal van 10 millioen gulden, dat tegenwoordig eene beurswaarde van 75 millioen gulden heeft, hiervan werd reeds dikwijls in de couranten gemeld, dat de Engelsche firma de Rothschild steeds kocht. De juistheid van deze berichten is niet vast te stellen, maar het schijnt vrij zeker, dat op een der aandeelhoudersvergaderingen der Koninklijke Petroleum voor rekening van eene buitenlandsche firma een duizendtal aandeelen gedeponeerd werden, die op de tegenwoordige prijzen dus een waarde van ruim 7 millioen vertegenwoordigen.

Hoewel in mindere mate, zal het ook bij de Tabakspapieren wel waarschijnlijk zijn, dat een deel in buitenlandsche handen is. De Sumatra tabaksmarkt met zijn groote koopers in Bremen

en Amerika is hiervoor te internationaal en bovendien wordt de United Langkat ook te Londen genoteerd.

Men ziet het: zelfs voor de lokale waarden is de vermeerdering van het Nederlandsch vermogen niet juist vast te stellen. Maar in het algemeen gesproken, kan men zeggen, dat door de hoogere noteeringen der Amerikaansche en lokale waarden het nederlandsche speculeerende en speculatief-beleggende publiek — in Amerika de kudde lammeren genoemd — dit jaar tamelijk aardig in de wol is gekomen.

De stijging der cacaoprijzen. Dit artikel, dat anders niet aan zoo hevige prijsschommelingen onderhevig is, heeft in het afgelopen jaar eene scherpe hausse medegemaakt. Door tamelijk groote blanco verkoopen bleven in de eerste helft van 1906 de prijzen zeer goed op niveau, maar in de tweede helft, toen haussiers zoowel als baissiers kochten, rezen de prijzen snel. Vooral de courante soorten als Trinidad en San Thomé stegen snel in prijs en aan het eind van het jaar 1906 zijn deze courante cacao-soorten 40 à 45 procent hooger dan een jaar geleden.

De San Thomé Cacao, die begin 1906 28—29 cent waard was, werd ten slotte voor de fijne soorten met 45—46 cent betaald. De Trinidad-cacao steeg van 30—33 op 49 cent en voor extra qualiteiten zelfs op $\pm$ 55 cent per $\frac{1}{2}$ KG. Een extra kleine oogst veroorzaakte speciaal voor Trinidad een zeer levendige vraag en het gevolg was, dat de bijkomende soorten ten slotte ook sterk in prijs monteerden. Zoo steeg Samana van circa 27 cent op circa 42 cent; Bahia en Accra van circa 27 cent eveneens op circa 42 cents.

En Guyaquil en andere soorten volgden in meerdere of mindere mate.

Onze Javasoorten stegen ook, maar langzamer en niet over de geheele lijn. De weinig qualiteit bevattende, maar meestal helder van kleur zijnde Java cacao-soorten worden voor speciale doeleinden gebruikt. De prima Java's in prijzen van $\pm$ 55 cents stegen dan ook niet veel in prijs. De middelsoorten, waarbij men meer rekening hield met den hoogen prijs van Thomé, Samane enz., vonden gretiger opname en liepen in prijs op. Ook nu, begin 1907, houdt de williger stemming voor deze cacao-soorten aan en worden hooger prijzen besteed.

Vraagt men nu, wat de reden van deze prijsstijging van de cacao is, dan valt te constateeren, dat de wereldproductie in de latere jaren niet voldoende toeneemt.

Trinidad heeft tot eind November 10.000 ton geproduceerd tegen 15.000 ton in 1905; Ecuador 20.000 ton tegen 18.000 in 1905; San Thomé 21.000 ton tegen 21.000 ton in 1905; Bahia is gunstiger: 17.500 ton tot eind October 1906 tegen 14.000 ton in 't zelfde tijdvak van 1905.

Onze Javaproductie valt daarentegen in het niet: van 1 Januari tot 31 October 1906 circa 1400 ton tegen 640 ton in hetzelfde tijdvak van 1905.

Neemt dus de wereldproductie slechts in geringe mate toe, de consumptie stijgt met snelle sprongen. Van een weeldeartikel is cacao in poeder en ook chocolaad langzamerhand een verbruiks-artikel — ook van het volk — geworden en het is dus niet te verwonderen, dat de statistiek telken jare grootere consumptie-cijfers aanwijst.

De consumptie bedroeg in:

	1905	1903	1901
Frankrijk	21.748 tons	20.639 tons	17.914 tons.
Engeland	21.088 "	18.678 "	18.908 "
Duitschland	29.633 "	21.634 "	18.517 "
Amerika	453.171 balen	342.609 balen	253.382 balen.

Men ziet het: de consumptietoename is zeer sterk en vergelijkt men de eerste 10 maanden van 1906 met die van 1905 dan vindt men de volgende cijfers:

	1 Jan.—31 Oct. 1906.	't zelfde tijdvak 1905.
Frankrijk	19.024 tons	tegen 17.482 tons.
Engeland	17.293 "	" 16.939 "
Duitschland. . . .	29.862 "	" 24.835 "

De wereldproductie was dus dit jaar niet tegen de stijgende consumptie opgewassen, hetgeen ook blijkt uit de voorraad-cijfers der groote markten. De voorraad te

		1906 colli	1905 colli	1904 colli
Londen	was op 22 Nov.	48.900	tegen 66.700	82.500
Havre	" " 1 "	94.500	" 147.700	150.000
Hamburg	" " 1 "	38.900	" 41.400	36.300

Copra. Nederlandsch-Indië is dit jaar ver onder de record-productie van 1905 gebleven al zal het toch de productie der jaren vóór 1905 aanzienlijk hebben overtroffen.

Van Januari tot November verscheept Java 49.000 tons tegen 98.000 tons voor hetzelfde tijdvak van verleden jaar; Macassar 9.000 tons tegen 24.000 tons; Sangir, Menado en Gorontalo van Januari tot October 12.000 tons tegen 16.000 tons; Padang van Januari tot September 4800 tons tegen 4800 tons.

De statistieken zijn van de verdere maanden van het jaar nog niet gepubliceerd, maar het schijnt dat een totaal-export voor het jaar 1906 van 80.000 tons uit geheel Indië wel te verwachten zal zijn. Er ligt intusschen eene flinke hoeveelheid copra ter verzending gereed en de uitvoercijfers der eerste maanden van 1907 zullen dus waarschijnlijk medevallen.

Ter vergelijking geven wij den uitvoer der voorgaande jaren hieronder:

	Java.	Celebes en Sumatra.		
1896.	19.511	14.548	te zamen	34.059 tons.
1899.	46.011	26.398	"	72.409 "
1902.	45.129	51.107	"	96.236 "
1903.	15.406	27.683	"	43.089 "
1904.	29.716	26.293	"	56.009 "
1905.	107.709	50.000	"	157.700 "
1906.	52.000	circa 28.000	te zamen circa	80.000 "

De prijzen zijn echter veel hooger geweest, dan in één der vorige jaren. Begonnen met circa 21½ gulden per 100 KG. in Europeesche havens, liep deze steeds hooger tot zelfs circa 29 per 100 KG. toe en het jaar sluit in vaste stemming. Zulke prijzen gelden echter voor de Java Copra "sundried," doch de fair middling qualiteiten sluiten op circa 27 gulden per 100 KG.

Ter vergelijking het volgende staatje:

1896	hoogste prijs	16	gulden.	laagste prijs	14½	gulden.
1899	"	"	20	"	"	16½ "
1902	"	"	24	"	"	18¾ "
1903	"	"	19½	"	"	17½ "
1904	"	"	21¾	"	"	18¾ "
1905	"	"	21	"	"	19 "
1906	"	"	29	"	"	21 "

Wanneer men nu den gemiddelden prijs van alle uit Ned.-Indië uitgevoerde Copra, dus van circa 80.000 tons op 23½ gulden per 100 KG. schat, dan heeft dit product een bruto

opbrengst van 19 millioen gulden gehad tegenover circa 30 millioen gulden in 1905.

Den gemiddelden prijs in Indië op minstens 11 gulden per picol stellend, geeft dit voor de Inlandsche bevolking en voor de klappercultuur ondernemingen een provenu van ruim 14 millioen gulden.

Wat opbrengst cijfer betreft, kan het natuurlijk de vergelijking met de „groote” cultures niet weerstaan. De Java suiker met een opbrengst van ruwweg 100 millioen gulden en — dit jaar — de Sumatratabak met de record opbrengst van 53 millioen gulden, de Javatabak met de hooge opbrengst van $21\frac{1}{2}$ millioen spannen natuurlijk verre de kroon. Maar — zooals verleden jaar aangestipt — die 14 millioen van de copra komen veelal ten voordeele van den kleinen man in Indië. Voor eenigen tijd lazen wij, dat een klapperboom in doorsnee circa 6 Kg. copra levert. Is dit zoo, dan hebben dit jaar 14 millioen klapperboomen hun vollen oogst bijgedragen en van deze 14 millioen klappers staat er menig een in den tuin van den inlander.

MERCATOR.